

2025/1486

23.7.2025.

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2025/1486

od 22. srpnja 2025.

o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2024/1789 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu privremenog isključenja zaliha vodika koje potječu iz Ruske Federacije ili Bjelarusu iz prikupljanja putem mehanizma za potporu razvoju tržišta vodika

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1789 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o unutarnjem tržištu plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, o izmjeni uredbi (EU) br. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 i (EU) 2022/869 i Odluke (EU) 2017/684 te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 715/2009 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 54. stavak 1.,

budući da:

- (1) Komisija je uspostavila mehanizam za vodik („mehanizam”) radi potpore razvoju tržišta vodika iz članka 52. Uredbe (EU) 2024/1789, koji se provodi u okviru aktivnosti europske banke za vodik ⁽²⁾. Mehanizam je pokrenut u srpnju 2025. Cilj je mehanizma povećati transparentnost potražnje, ponude, tokova i cijena vodika te uspostaviti koordinacijsku ulogu povezivanjem, obradom i omogućivanjem pristupa informacijama o potražnji i ponudi vodika iz obnovljivih izvora i niskougljičnog vodika te derivata vodika koje pružaju otkupljivači s poslovnim nastanom u Uniji i ugovornim strankama Energetske zajednice te domaći i međunarodni dobavljači. Mehanizam za vodik provodit će se i funkcionirat će u skladu s pravilima EU-a o tržišnom natjecanju, posebno člancima 101. i 102. UFEU-a.
- (2) Opskrba vodikom znači prodaju, uključujući daljnju prodaju, vodika, među ostalim u obliku tekućih organskih nosača vodika ili tekućeg vodika i derivata vodika, uključujući amonijak ili metanol, kupcima ⁽³⁾.
- (3) Rusija i Bjelarus proizvode znatne količine vodika i derivata vodika čija se proizvodnja temelji na fosilnim gorivima (kao što je amonijak). Postoji i znatan potencijal za prodaju i isporuku vodika iz obnovljivih izvora i niskougljičnog vodika te derivata vodika podrijetlom iz te dvije zemlje. Nije isključeno da bi se neke od tih količina vodika i derivata vodika izvozile i u Uniju.
- (4) Iskustvo s opskrbom energijom iz Rusije i Bjelarusu pokazalo je da je Rusija iskoristila ovisnost Unije o njezinu izvozu energije u Uniju kao sredstvo prisile i manipulacije ⁽⁴⁾. Rusija je sustavno zloupotrebjavala ovisnosti na štetu gospodarstva i gospodarske sigurnosti Unije te je koristila odnose s partnerima u Uniji s obzirom na isporuku energije kako bi manipulirala tržištima i oslabila sigurnost opskrbe Unije ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ SL L, 2024/1789, 15.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>.

⁽²⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o europskoj banci za vodik, COM(2023) 156 final, 16.3.2023.

⁽³⁾ Članak 2. točka 28. Direktive (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, izmjeni Direktive (EU) 2023/1791 i stavljanju izvan snage Direktive 2009/73/EZ (SL L, 2024/1788, 15.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

⁽⁴⁾ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o postupnom ukidanju uvoza ruskog prirodnog plina, poboljšanju praćenja potencijalne energetske ovisnosti i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1938, COM(2025) 828 final, 17.6.2025.

⁽⁵⁾ Za pojedinosti o prijetnjama Rusije za sigurnost opskrbe Unije vidjeti Radni dokument službi Komisije „Procjena učinka mjera za postupno ukidanje uvoza ruskog plina i poboljšanje praćenja potencijalne energetske ovisnosti i izmjene Uredbe (EU) 2017/1938” od 17. lipnja 2025., SWD(2025) 830 final, str. 1.

- (5) Postoji rizik da bi Rusija i Bjelarus mogli pokušati uspostaviti slične poslovne odnose i ovisnosti u odnosu na isporuke vodika iz obnovljivih izvora i niskougljičnog vodika te derivata vodika u Uniji, koje bi zatim zloupotrebjavali za manipuliranje tržištima.
- (6) Dopuštanje opskrbe podrijetlom iz Rusije ili Bjelarusu putem mehanizma moglo bi Rusiji i Bjelarusu omogućiti da steknu znatno uporište na tržištu Unije, čime bi se olakšali pokušaji manipuliranja tržištem vodika u nastajanju.
- (7) Budući da vodik često upotrebljavaju veliki industrijski kupci i s obzirom na to da je tržište vodika znatno manje likvidno od tržišta prirodnog plina, uspostavljanje novih ovisnosti o opskrbi iz Rusije ili Bjelarusu moglo bi tim zemljama omogućiti da nastave ugrožavati Uniju tako što će narušavati sigurnost opskrbe manipuliranjem tržištima, prekidati opskrbu ili upotrebljavati druge oblike instrumentalizacije opskrbe energijom.
- (8) Iako su ti rizici prisutni čak i za manje udjele u ukupnim količinama, prikupljanje ruskih i bjeloruskih ponuda za opskrbu vodikom putem mehanizma za potporu razvoju tržišta vodika moglo bi znatno povećati ulogu i prepoznatljivost Rusije i Bjelarusu na tržištu vodika u Uniji. To bi bilo u suprotnosti s nastojanjima Unije da postupno ukine svoju ovisnost o uvozu energije iz Rusije ⁽⁶⁾ i izbjegne nove ovisnosti o opskrbi energijom iz tih zemalja ⁽⁷⁾.
- (9) S obzirom na tu geopolitičku situaciju i uzimajući u obzir rizike koji proizlaze iz isporuka energije iz Rusije i Bjelarusu, potrebno je privremeno isključiti zalihe vodika koje potječu iz Rusije ili Bjelarusu iz prikupljanja putem mehanizma kako bi se zaštitili glavni sigurnosni interesi Unije i sigurnost opskrbe. U skladu s člankom 54. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1789 takva odluka vrijedi najdulje godinu dana i može se produljiti ako je to opravdano.
- (10) Privremenim isključenjem neće se neopravdano narušiti pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta vodika i neće se ugroziti sigurnost opskrbe Unije ili pojedinačne države članice jer je tržište vodika u Uniji u nastajanju i s neznatnim udjelom opskrbe iz Rusije i Bjelarusu. Nadalje, privremenim isključenjem poštuje se načelo energetske solidarnosti ⁽⁸⁾ jer se ono uvodi u interesu Unije s obzirom na mehanizam, bez utjecaja na pravo država članica ili njihovih gospodarskih subjekata na trgovanje vodikom s trećim zemljama izvan dobrovoljnog mehanizma, uključujući vodik iz obnovljivih izvora i niskougljični vodik te derivate vodika. Osim toga, ova Odluka donosi se u skladu s pravima i obvezama država članica i Unije u odnosu na treće zemlje.
- (11) U skladu s člankom 54. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1789 Komisija je propisno obavijestila Europski parlament i Vijeće o svojoj procjeni te može predložiti produljenje odluke, ako je to opravdano, među ostalim radi usklađivanja mjere s drugim politikama EU-a, kao što je plan REPowerEU ⁽⁹⁾, čiji je cilj dodatno povećati neovisnost EU-a o ruskoj energiji mjerama za potporu postupnom ukidanju uvoza plina, nuklearne energije i nafte kako bi se smanjio rizik od instrumentalizacije opskrbe energijom,

⁽⁶⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija, Plan REPowerEU, COM(2022) 230 final, 18.5.2022.

⁽⁷⁾ Uvodna izjava 71. Uredbe (EU) 2024/1789.

⁽⁸⁾ Presuda od 15. srpnja 2021., Njemačka protiv Poljske, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598, točka 71. („Načelo energetske solidarnosti obuhvaća opću obvezu za Uniju i države članice da u okviru izvršavanja svojih nadležnosti u okviru Unijine politike u području energetike uzmu u obzir interese svih subjekata koji bi mogli biti pogođeni, tako da izbjegavaju poduzimanje mjera koje bi mogle utjecati na njihove interese u pogledu sigurnosti opskrbe, gospodarske i političke održivosti te diversifikacije izvora opskrbe i to kako bi u obzir uzele njihovu međuovisnost i njihovu stvarnu solidarnost”).

⁽⁹⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o planu za okončanje ovisnosti o uvozu ruske energije, COM(2025) 440 final, 6.5.2025.

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Zalihe vodika podrijetlom iz Ruske Federacije ili Bjelarusu isključuju se iz prikupljanja putem mehanizma za vodik radi potpore razvoju tržišta vodika tijekom razdoblja od jedne godine.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. srpnja 2025.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN